

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Чорноморського національного
університету імені Петра Могили
доктор технічних наук, професор

Л.П. Клименко

р.

ВИСНОВОК

Чорноморського національного університету імені Петра Могили щодо дисертації **Юзькової Олени Іванівни на тему «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави»**, поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»)

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ

фахового семінару кафедр: публічного управління та адміністрування;
місцевого самоврядування та регіонального розвитку;
соціальної роботи, управління і педагогіки Інституту державного
управління Чорноморського національного університету імені Петра Могили
від «29» грудня 2020 року.

ПРИСУТНІ:

1. Смелянов Володимир Михайлович, д.держ.упр., професор (директор Інституту державного управління);
2. Андріяш Вікторія Іванівна, д.держ.упр, доцент;
3. Антонова Людмила Володимирівна, д.держ.упр., професор;
4. Багмет Михайло Олександрович, д.і.н., професор;
5. Бєглиця Володимир Петрович, д.держ.упр., в.о. професора;
6. Бондар Ганна Леонідівна, к.політ.н., доцент;
7. Євтушенко Олександр Никифорович, д.політ.н., професор (зав. кафедри);
8. Іванов Микола Семенович, д.політ.н., професор;
9. Козлова Людмила Василівна, к.держ.упр, ст. викладач;
10. Палагішок Юліана Вікторівна, д.держ.упр., професор;
11. Сорока Світлана Вікторівна, д.держ.упр., професор;
12. Стоян Олександра Юріївна, д.держ.упр., доцент;
13. Скиба Тетяна Юріївна, к.держ.упр, викладач;
14. Тимофєєв Сергій Павлович, к.держ.упр, доцент;
15. Шевчук Олександр Володимирович, д. політ. наук, професор;

16. Штиршов Олександр Миколайович, к.держ.упр, доцент (зав. кафедри).
17. Шульга Анастасія Алімівна, к.держ.упр, викладач.

ЗАПРОШЕНІ:

18. Івашова Людмила Миколаївна, д. держ. упр., професор, професор кафедри публічного управління та митного адміністрування Університету митної справи та фінансів (м. Дніпро);
19. Лопушинський Іван Петрович, д. держ. упр., професор, завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету (м. Херсон);
20. Сиченко Віктор Володимирович, д. держ. упр., професор, ректор Комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради» (м. Дніпро);
21. Халецька Аліна Анатоліївна, д. держ. упр., професор, професор кафедри менеджменту Університету державної фіскальної служби України.

Головуючий: Ємельянов Володимир Михайлович, доктор наук з державного управління, професор.

Секретар: Штиршов Олександр Миколайович, кандидат наук з державного управління, доцент.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ: обговорення основних наукових результатів дисертації **Юзькової Олени Іванівни** на тему «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

СЛУХАЛИ: доповідь здобувача **Юзькової Олени Іванівни** на тему «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави».

Тема дисертації **Юзькової Олени Іванівни**, затверджена Вченою Радою Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, __«09» листопада 2016 року; уточнена 01 грудня 2020 р.

Науковий керівник: Халецька Аліна Анатоліївна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри менеджменту Університету державної фіскальної служби України.

Здобувачка стисло представила теоретичні основи інноваційного лідерства в публічному управлінні, розкрита сутність, зміст, поняття інноваційного лідерства в публічному управлінні, а також уявлення щодо позиції категорії інноваційного лідерства в системі основних міждисциплінарних методологічних підходів до вивчення проблеми лідерства та інноваційного лідерства як специфічного об'єкту публічної служби. У подальшому доповідачка акцентувала увагу присутніх на результатах аналізу особливостей сервісно-орієнтованої держави. Після цього представлено

здобутки в аспектах систематизації моделей інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави на основі результатів аналізу зарубіжного досвіду.

Наступним кроком дисертанткою презентовано результати компаративного аналізу розвитку інноваційного лідерства в приватному і публічному секторах та наголошено на необхідності побудови інноваційної організаційної культури в публічному управлінні для можливості впровадження концепції інноваційного лідерства.

I, насамкінець, здобувачем запропоновано напрями удосконалення процесів формування інноваційного лідерства в публічному управлінні, а саме: розкрито ключові положення методичного підходу до оцінювання ступеня інтеграції інноваційного лідерства на основі виявлення когніцій через діагностику раціональної поведінки представників органів державної влади та представників бізнесу при аналізі поведінки інноваційного лідера в організації на засадах організаційного досвіду, який дозволяє встановити перспективи формування інноваційного лідерства в публічній службі як необхідної складової сервісно-орієнтованої держави; окреслено практичні засади формування та розвитку інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави

Завершивши доповідь, здобувач відповів на запитання учасників фахового семінару.

ЗАПИТАННЯ:

Беглиця Володимир Петрович., д. держ. упр., доцент.

Запитання. Відомо, що зміна організаційної культури досить нешвидкий та складний процес, оскільки пов'язаний в першу чергу зі зміною цінностей та зміною моделей поведінки. Сучасна організаційна культура в публічній службі не є інноваційною. Як саме ви пропонуєте вибудовувати інноваційну організаційну культуру в публічному управлінні?

Відповідь. Дякую за запитання. Оскільки трансформація культури організації відбувається дійсно за рахунок змін цінностей та змін в поведінці людей, тобто нові моделі поведінки змушують співробітників думати по-іншому, що призводить до втілення нових цінностей та зміни організаційної культури, процес вибудовування інноваційної організаційної культури в публічному секторі може складатися з декількох етапів.

Перший етап - діагностика організаційної культури. Під час діагностики описуються та оцінюються в конкретних, одностайних та зрозумілих термінах існуюча корпоративна культура, цінності та моделі поведінки груп працівників. Результати діагностики дозволяють зрозуміти наскільки ця культура заважає чи сприяє досягненню цілей організації та лягають в основу для розробки дорожньої мапи змін. Другий етап - визначення цільового стану культури та розробка цільових моделей поведінки. Спираючись на результати діагностики організаційної культури виділяються такі пріоритети культурної трансформації, які, з одного боку, будуть базуватись на існуючому «культурному багажі», а з іншого – будуть сприяти досягненню стратегічних цілей організації. Третій етап, без якого неможливі жодні зміни - залучення керівництва в процес

трансформації. Керівництво будь якої організації має бути залученим в процес змін, тим самим забезпечуючи підтримку трансформації корпоративної культури з боку ключових зацікавлених осіб, які формують культуру організації своєю поведінкою. Окрім того, мають бути сформовані програми розвитку, які дозволяють забезпечити управлінців навичками та технологіями для підтримки трансформації та формування нової поведінки співробітників.

Четвертий етап - впровадження нових моделей поведінки через групи неформальних лідерів. Визначаються групи неформальних лідерів – тих співробітників, які здатні впливати на поведінку та думки оточуючих. Під них формуються спеціальні програми навчання та управління змінами, які дозволяють зробити з них агентів змін. Та п'ятий етап - створення системи підтримки та закріплення нових моделей поведінки. Важливою частиною трансформації є створення інфраструктури для реалізації нових моделей поведінки. Важливо зрозуміти, коригування яких бізнес-процесів дозволить підтримати нові моделі поведінки та як мають виглядати робочі процеси в організації щоб забезпечити закріплення впроваджуваних моделей поведінки співробітників.

Смельянов В.М., д. держ. упр., професор.

Запитання. Є багато країн, чий рольові моделі лідерства в публічному управлінні можна було взяти за основу в Україні. Поясніть, будь ласка, чому саме ці країни були обрані для аналізу досвіду інноваційного лідерства в публічному управлінні?

Відповідь. Дякую за запитання. Згідно з доповіддю «Глобальний інноваційний індекс» 2020 року, яка була підготовлена спільно Корнельським університетом, школою бізнесу INSEAD та Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), очолюють рейтинг провідних країн-новаторів Швейцарія, Швеція, Сполучені Штати Америки, Сполучене Королівство та Нідерланди, в той час як Україна посідає поки що 45 сходинку з 131. Щорічно Глобальним Інноваційним Індексом здійснюється моніторинг приблизно 130 країн згідно десятків параметрів, від кількості патентних заявок до обсягу витрат на освіту, внаслідок чого директивні органи отримують загальне уявлення щодо динаміки інноваційної активності, яка все більшою мірою стає однією з рушійних сил соціально-економічного росту. Опублікований рейтинг орієнтується в своїх викладках на такі цілком конкретні суспільно-економічні показники як політичні структури та інститути, якість людського капіталу, рамкові умови ведення наукової та проектно-конструкторської роботи, умови функціонування ринкових механізмів, якість ведення бізнесу тощо. Саме з опорою на ці показники, експерти Всесвітньої організації інтелектуальної власності і зробили висновки про глобальне лідерство Швейцарії в сфері інновацій. Цю позицію країна займає вже багато років поспіль. Отже, ми вважали за доцільним розглянути деякі параметри того, що саме країни-лідери рейтингу «Глобального інноваційного індексу» роблять для створення умов для розвитку інноваційного лідерства зокрема в публічній службі.

Іванов М.С., д.політ.н., професор.

Запитання. Існує багато програм розвитку лідерського потенціалу в публічному управлінні, включаючи магістерські програми, частина в яких також присвячена саме розвитку лідерських якостей слухачів. В чому полягає основна відмінність вашої програми від інших програм розвитку лідерства для публічних службовців?

Відповідь. Дякую за запитання. Програма спрямована на підготовку кадрового резерву керівників в публічному управлінні. Програма орієнтована на глибоку спеціальну управлінську лідерську підготовку державних службовців, управлінців, ініціативних та здатних до швидкої адаптації до сучасного середовища та враховує вимоги до вирішення практичних питань, формує професіоналів з новим перспективним способом мислення, здатних не лише застосовувати існуючі методи управління, але й розробляти нові на базі сучасних досягнень науки і практики. Програма включає три ключових напрямки: особистісний розвиток (формування збалансованої особистості на основі цінностей): інтелектуальний, емоційний, фізичний розвиток; наставництво; робота з текстами; рефлексії, індивідуальне лідерство; професійний розвиток (розвиток навичок для публічного управління): розуміння суті та функцій держави та міст; розвиток професійних компетенцій; розгляд кейсів; робота в команді; робота над проектом та розвиток національної ідентичності (дослідження ідентичності, історії, традицій та перспектив): вивчення історії, робота з громадою.

Шевчук О.В., д. політ. н., професор.

Запитання. Які основні цінності лежать в основі розвитку інноваційного лідерства в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави?

Відповідь. Дякую за запитання. Оскільки ми досліджуємо особливості культури інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до створення сервісно-орієнтованої держави, то варто було визначити ключові цінності такої культури. Базуючись на зарубіжному досвіді побудови таких культур в публічній службі вище, бачимо, що ключовими цінностями сервісно-орієнтованої культури є клієнтоорієнтованість, командність, професіоналізм, проактивність.

Другий важливий компонент, про який ми говоримо, це *інноваційна організаційна культура*, тобто така, яка сприятлива для створення інноваційних продуктів, послуг та процесів. Відповідно, до цінностей такої організаційної культури додадуться також інноваційність, адаптивність, постійне навчання та розвиток.

Стоян О.Ю., д.держ.упр., доцент.

Запитання. Яку модель ви пропонуєте для створення інновацій в публічному управлінні?

Відповідь. Дякую за запитання. Для процесу створення інноваційної культури та втілення інновацій в публічному управлінні ми пропонуємо використовувати модель Девіда Гліддона CREATE. Модель CREATE - це модель інноваційного лідерства яка включає декілька кроків, які інноваційні

лідери можуть використовувати для розвитку та розповсюдження інновацій та створення прогресивних змін. Модель CREATE складається з 6 кроків: зібрати інформацію, вивчити найкращі практики, оцінити альтернативи, застосувати інновацію, навчити команду, започаткувати тренд.

Антонова Л.В., д. держ. упр., професор.

Запитання. В чому полягає відмінність у компетенціях інноваційного лідера в звичайні часи та в часи глобальних трансформацій?

Відповідь. Дякую за питання. Девід Гліддон виділяє наступні компетенції інноваційного лідера в звичайні часи: вміння вчитись; рівень мотивації та енергії; комунікаційні, міжособистісні навички та емоційний інтелект; вміння вести за собою групи та команди; управління та делегування; креативність та уява; влада, політичні погляди та ідентичність ролі; відданість справі та відчуття причетності; місія та бачення; розуміння зовнішнього середовища. В свою чергу американська консалтингова компанія Korn Ferry після досліджень чисельної кількості інноваційних лідерів під час глобальних трансформацій, виділяє наступні компетенції: встановлення довіри; ефективна комунікація; просування місії та цілей організації; сміливість; орієнтація на дію; вміння діяти в ситуації невизначеності; стійкість до невдач; якість управлінських рішень; ефективне планування; формування та ефективне використання мережі контактів; вирішення складних проблем та відповідальність.

Незмінними, як під час трансформацій, так і в міжтрансформаційні часи, залишаються вміння комунікувати та вміння зрозуміло та натхненно донести місію, бачення та цілі організації. Але під час глобальних трансформацій надзвичайної ваги набувають такі характеристики як вміння встановити довіру, стійкість до невдач та вміння діяти в ситуації невизначеності. Отже, саме на розвиток цих характеристик і мають бути спрямовані програми з розвитку інноваційних лідерів в публічному управлінні.

Палагнюк Ю.В., д. держ. упр., доцент.

Запитання. Які інтегральні, загальні та спеціальні компетентності пропонується розвивати в вашій освітній програмі?

Відповідь. Дякую за питання. Інтегральна компетенція буде одна ключова - здатність інноваційним способом розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, регіонального управління та самоврядування та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Загальні компетентності виділяємо дев'ять: здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу; здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо; здатність розробляти та управляти проектами; здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні; здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології; здатність генерувати нові ідеї (креативність);

здатність управляти різнобічною комунікацією; здатність до раціональної критики та самокритики, конструктивної реакції на зауваження; здатність застосовувати знання законодавства та державних стандартів України та країн Європейського союзу. Серед спеціальних компетенцій виділяємо дванадцять: здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти; здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери; здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій; здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях; здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними; здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування; здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях; здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції; здатність розробляти пропозиції та рішення щодо формування та розвитку співробітництва територіальних громад; здатність до управління публічними фінансами, що передбачає: знання основ бюджетного законодавства; знання системи державного контролю у сфері публічних фінансів; здатність до проведення реформ на основі застосування сучасних концепцій в сфері публічного управління, побудованих на організації взаємодії влади і суспільства; здатність на підставі аналізу інформації з різних джерел генерувати ідеї, визначати орієнтири і приймати рішення відповідного рівня публічного управління.

ВИСТУПИЛИ:

Халецька Аліна Анатоліївна, доктор наук з державного управління, професор (науковий керівник)

Науковий керівник здобувача вказала на те, що здобувач повною мірою опанувала освітню складову освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Освітня складова індивідуального плану роботи аспіранта виконувалась своєчасно та із досягненням високих результатів вивчення навчальних дисциплін. Як наслідок, **Юзькова Олена Іванівна** здобула теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, достатньою мірою оволодів методологією наукової та педагогічної діяльності, що підтверджується проведенням ним власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Неухильно дотримуючись

високих стандартів академічної та професійної доброчесності, здобувачем опрацьовано значну кількість наукових, нормативно-правових та інших джерел, які стосуються теми дисертаційного дослідження.

Науковий керівник особливо відзначила наполегливість здобувача, його активність та цілеспрямованість. Здобувач яскраво та послідовно демонстрував прагнення до вироблення орієнтованих на практичне застосування в умовах сучасних реалій теоретичних концепцій та прикладних рішень, підкріплених належним науковим обґрунтуванням.

Зміст дисертації відображає здійснення здобувачем критичного переосмислення наявних та створення нових цілісних знань. У процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи, дослухаючись до загальних настанов наукового керівника з питань, що об'єктивно лежать за межами розуміння здобувача наукового ступеня доктора філософії, здобувач виявив високий ступінь самостійності під час започаткування, планування, реалізації та коригування процесу наукового дослідження.

За результатом виконання дисертаційної роботи є всі підстави вважати, що наукова робота є однією із перших спроб наукового обґрунтування напрямів формування інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави.

У роботі наведено положення, висновки та рекомендації, що характеризуються науковою новизною.

Зважаючи на вищевикладене, науковий керівник здобувача д. держ. упр., професор Халецька А.А. вважає, що наукова кваліфікація **Юзькової Олени Іванівни** відповідає вимогам, що пред'являються до здобувача ступеня доктора філософії, а її дисертація «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави», може бути рекомендована до прийняття до розгляду спеціалізованою вченою радою.

ПРИЙНЯЛИ УЧАСТЬ У ДИСКУСІЇ:

- доктор наук з державного управління, професор Сиченко В.В. високо оцінив рівень роботи в цілому, зазначив, що тема є актуальною у сфері науково-теоретичного дослідження. Завдання, що їх ставив автор дослідження, отримали своє розв'язання в роботі. Крім того висловив зауваження щодо необхідності конкретизації визначень деяких понять;

- доктор наук з державного управління, професор Беглиця В.П. зазначив, що теоретичні положення підтверджені необхідним рівнем наукового обґрунтування матеріалу. Висловив побажання конкретизувати рекомендації у висновках;

- доктор наук з державного управління, професор Ємельянов В.М. зазначив про високий рівень роботи в цілому, зауважив, що обрана тема є досить актуальною. Відзначив високий рівень виконання дисертаційного дослідження, але як побажання наголосив на необхідності відкоригувати наукову новизну дослідження, розширити загальні висновки;

- доктор наук з державного управління, доцент Стоян О.Ю. відзначила науковий характер роботи та високу якість проведеного аналізу джерельної бази дослідження. Доповідач рекомендувала відкоригувати наукову повизну дослідження, розширити загальні висновки;

- доктор наук з державного управління, професор Антонова Л.В. відзначила актуальність дослідження та досить високий рівень виконання роботи, зазначила наукову цінність роботи. Доповідач висловила побажання більш системно представити зарубіжний досвід формування інноваційного лідерства в публічному управлінні;

- доктор наук з державного управління, професор Донушинська І.І. зазначив, що тема є актуальною та недостатньо висвітленою у сучасній вітчизняній науці, рівень виконання роботи є високим. Завдання, що їх ставив автор дослідження, отримали своє розв'язання в роботі. Зауваження: пози унітно залишилися питання удосконалення механізмів співпраці з провідними країнами у обраному предметі дослідження.

Відмічено, що ці зауваження та пропозиції носять полемічний характер.

УХВАЛИЛИ:

1. Визнати, що результати дисертації **Юзькової Олени Іванівни** «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»), мають наукову повизну, теоретичне та практичне значення.

2. Рекомендувати ректендам держ. упр., професору Л.В. Антоновій, Держ. упр., доценту О. Ю. Стоян під час проведення попередньої експертної дисертації **Юзькової Олени Іванівни** «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»), взяти до уваги підсумки цього фахового семінару.

Результати голосування присутніх на засіданні докторів наук та кандидатів наук:

- всього: "за" – 21, "проти" – 0, "утрималося" – 0.

Голова засідання:

доктор наук з державного управління,
професор

 Ємельянов В.М.

Секретар:

кандидат наук з державного управління

 Шчирнов О.М.

ВИСНОВОК ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Юзькової Олени Іванівни

на тему «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави»,

що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»)

Дисертація Юзькової Олени Іванівни на тему «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування») виконана на кафедрі публічного управління та економіки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, 09 листопада 2016 року, протокол №4; уточнена 01 грудня 2020 р.

Для підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави» Вченою радою Чорноморського національного університету імені Петра Могили (24 грудня 2020 року) визначено, що попередня експертиза дисертації проводитиметься на базі Інституту державного управління Чорноморського національного університету імені Петра Могили, та призначено двох рецензентів:

- 1) професора кафедри обліку і аудиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили, доктора наук з державного управління, професора Л.В. Антонову;
- 2) завідувача кафедри менеджменту Чорноморського національного університету імені Петра Могили, доктора наук державного управління, доцента О.Ю.Стоян.

1. Ступінь актуальності теми дослідження.

Процеси, які відбуваються зараз в українському суспільстві, характеризуються зміною моделей розвитку публічного управління, що мають сприяти гармонізації інтересів та взаємостосунків людини, суспільства та держави. Ці процеси є дуже складними та суперечливими. Вирішальна роль у цих змінах належить управлінцям нової генерації: лідерам в системі публічного управління, яскравим особистостям, керівникам, що володіють інноваційними управлінськими технологіями, вміють вирішувати соціальні та управлінські протиріччя і конфлікти. Сучасний період в історії України все більш переконує у тому, що керівнику у сфері публічного управління недостатньо бути просто професіоналом. Він зобов'язаний не лише бути талановитим керівником, а ще й лідером, який майстерно володіє умінням вирощувати талановитих лідерів з

числа його підлеглих та мати у своєму розпорядженні арсенал новітніх дієвих управлінських технологій.

Упродовж періоду незалежності України система публічного управління безперервно зазнає суттєвих змін. Важливого значення, у зв'язку з цим, набуває розуміння та усвідомлення сучасної ролі самої культури управління. породжені культурою ідеї управління виникають сьогодні як усвідомлення необхідності оновлення самої практики публічного управління. Важливим є опанувати механізми самоорганізації, які вивільняють енергію людської ініціативи, дозволяють ефективно реагувати на невизначеність та швидкі зміни навколишнього світу при вирішенні необмежених завдань публічного управління.

У такому контексті лідерство в системі органів державної влади набуває вагомості та значимості як центральна проблема активізації професійно зайнятих людських ресурсів. У зв'язку з цим актуальним та важливим завданням публічного управління постає наповнення лідерства новим змістом сутнісних характеристик.

Роль лідерства в публічному управлінні обумовлена також осучасненням підходу до органу державної влади як до соціальної мікросистеми, саме такий підхід надає надзвичайної пріоритетності проблемі міжособистісної взаємодії у форматі «суб'єкт управління – об'єкт управління».

Проведений аналіз засвідчив, що в науковій літературі досліджується досить широкий комплекс проблем, що стосуються лідерства як в цілому, так і в системі публічного управління зокрема.

Результати аналізу наукової літератури свідчать, що у вітчизняних дослідженнях проблеми розвитку лідерства в публічному управлінні в Україні здебільшого переважає фрагментарний підхід, який не дає змоги проаналізувати багатоаспектність цих питань. У наукових працях відсутні єдині погляди щодо пріоритетів розвитку лідерства в публічному управлінні. Не повною мірою розкрито також особливості та сутнісні характеристики інноваційного лідерства в публічному управлінні. Аналіз останніх публікацій засвідчив актуальність вивчення світового досвіду формування і розвитку лідерів в публічному управлінні. Серед невирішених частин загальної проблеми запровадження сучасного інноваційного лідерства в публічному управлінні в Україні – дослідження досвіду провідних демократичних країн світу щодо формування лідерів.

Розвиток інноваційного лідерства в публічному управлінні в Україні як складний та багатогранний процес вимагає комплексного аналізу. Потреба у проведенні дослідження лідерства в публічному управлінні та необхідність застосування підходів інноваційного лідерства в Україні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави і зумовила вибір теми дисертаційної роботи.

Таким чином, актуальною проблемою є розвиток інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави в Україні через визначення пріоритетів його розвитку, розроблення Концепції впровадження інноваційного лідерства в діяльність органів публічної влади через пріоритети в концепції New Public Governance (англ. – нове публічне

врядування) та культуру впровадження інноваційного лідерства в умовах глобальних трансформацій, що й визначило мету та завдання дослідження.

Здобувач правильно визначає зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами, вказує на те, що дослідження виконано відповідно до планів наукових досліджень Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського на 2016-2020 роки. Дисертація знаходиться у руслі пріоритетних напрямів науково-дослідної роботи Міжнародного центру з розвитку науки і технологій «Державне регулювання соціально-економічних процесів» (номер державної реєстрації 0118U100219) та комплексного наукового проекту «Державне управління та місцеве самоврядування» Донецького державного університету управління Міністерства освіти і науки України, м. Маріуполь (державний реєстраційний номер 0199U002827), науково-дослідної роботи «Державне регулювання інноваційної модернізації промислового комплексу України» (державний реєстраційний номер 0109U003003) та «Удосконалення механізмів державного регулювання розвитку внутрішнього ринку України» на підґрунті результатів НДР за темою: «Методологічні та інституційні засади державного регулювання економіки» (державний реєстраційний номер 0103U006821), в рамках яких були розроблені теоретичні положення та науково-методичні рекомендації щодо вдосконалення інноваційного лідерства в публічному управлінні як необхідної умови побудови сервісно-орієнтованої держави.

2. Наукова новизна, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова новизна і практична значущість одержаних результатів визначається тим, що автором особисто визначено й науково обґрунтовано пріоритетні напрями, концептуальні засади та механізми формування інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави, які ґрунтуються на врахуванні особливостей і закономірностей трансформаційних процесів сьогодення. Дисертація є першим комплексним дослідженням напрямів і підходів до формування інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави.

Особистий внесок автора також полягає в розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення формування інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави.

Найсуттєвіші теоретичні й практичні результати дисертаційного дослідження, які містять наукову новизну, полягають у такому:

уперше:

- розроблено цілісний науковий підхід до формування інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави, який покладено в основу концепції впровадження інноваційного лідерства в публічне управління, що створює умови для ефективної реалізації концептуальних засад сервісно-орієнтованої держави зокрема через розвиток культури інноваційного лідерства в органах державної влади; конкретизації вимог до інноваційних лідерів в умовах глобальних трансформацій та розробки

моделі компетенцій та практично-орієнтованої професійної програми розвитку інноваційних лідерів ;

удосконалено:

- методичний підхід до оцінювання ступеня інтеграції інноваційного лідерства на основі виявлення когніцій через діагностику раціональної поведінки представників органів державної влади та представників бізнесу при аналізі поведінки інноваційного лідера в організації через дослідження параметрів інноваційного лідерства (індивідуальних і соціальних, що ототожнюються сьогодні з управлінськими) та організаційного досвіду за вимірами: ідентичності інноваційного лідера; інноваційного лідерства в системі організації; відносин (взаємодії) в колективі / в організації; потреби у навчанні та розвитку лідерських якостей, що дозволяє встановити перспективи формування інноваційного лідерства в публічному управлінні як необхідної складової сервісно-орієнтованої держави;

- систематизація основних моделей інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави на основі результатів аналізу зарубіжного досвіду, яка на відміну від існуючих, дозволяє врахувати національну специфіку концептуальних підходів до розвитку інноваційного лідерства в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави;

дістало подальшого розвитку:

- теоретичне уявлення щодо позиції категорії інноваційного лідерства в системі основних міждисциплінарних методологічних підходів до вивчення проблеми лідерства та інноваційного лідерства як специфічного об'єкту публічного управління, що дало можливість внести уточнення до понятійного апарату та визначення загальної та специфічної ролі інноваційного лідера в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави;

- наукове обґрунтування характерних особливостей сервісно-орієнтованої держави (в концепції та сучасній моделі якої акцентовано, що не послуги є формою функції держави, а принципи стають формою реалізації послуги), тому врахування сервісного підходу в публічному управлінні через впровадження методів та технологій управління, а також у формуванні та розвитку інноваційного лідерства розглядається як необхідна складова моделі сервісної держави як генератора підвищення якості публічних послуг.

- сутність інноваційного лідерства як феномену суспільного розвитку в публічному управлінні в умовах глобальних трансформацій, які носять невідворотній та варіативний характер через виділення іманентно властивих якостей і нового способу мислення інноваційного лідера як управлінця;

- методичні підходи до обґрунтування напрямів розвитку інноваційного лідерства в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави через визначення ключових цінностей (клієнтоорієнтованість, командність, професіоналізм, проактивність) та специфіки інноваційної організаційної культури, яка є сприятливою для створення інноваційних продуктів, послуг та процесів (інноваційність, адаптивність, постійне навчання та розвиток), що на відміну від існуючих підходів містить деталізацію етапів процесу вибудовування сервісної організаційної культури в публічному секторі.

Наукове та практичне значення роботи.

На основі вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду, аналізу історичних умов й основних напрямів формування інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави дисертантом запропоновано методичний підхід до оцінювання ступеня інтеграції інноваційного лідерства на основі виявлення когніцій через діагностику раціональної поведінки представників органів державної влади та представників бізнесу при аналізі поведінки інноваційного лідера в організації на засадах організаційного досвіду; розроблено концептуальні підходи впровадження інноваційного лідерства в публічне управління та обґрунтовано пріоритети розвитку інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави через визначення ключових цінностей та специфіки інноваційної організаційної культури; розроблено цілісний науковий підхід до формування інноваційного лідерства в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави, який покладено в основу концепції впровадження інноваційного лідерства в публічне управління.

Практичне значення одержаних результатів полягає у науковому вирішенні проблем, пов'язаних з впровадженням інституційних, організаційних та морально-ідеологічних механізмів формування інноваційного лідерства в публічному управлінні. Наведені практичні пропозиції у сукупності становлять науково-методологічну основу для практичного вдосконалення процесів формування інноваційного лідерства в публічному управлінні та визначенні впливу профільних заходів на ефективність всієї державно-управлінської системи.

Методи дослідження. Основою методології дослідження є базові поняття та категорії публічного управління і моделі сервісно-орієнтованої держави. Для досягнення поставленої мети й вирішення завдань дисертаційної роботи використано загальні та спеціальні наукові методи, зокрема: узагальнення, синтезу – при дослідженні сутності, змісту та основних понять інноваційного лідерства як специфічного об'єкту публічного управління та визначення функцій та принципів публічного управління щодо інноваційного лідерства в умовах глобальних трансформацій, зокрема в публічній службі; порівняння – для вивчення та оцінки сучасного стану та тенденцій інноваційного лідерства в публічному управлінні на основі міжнародного досвіду; ситуаційного аналізу – при дослідженні тенденцій формування інноваційного лідерства в публічній службі як необхідної складової моделі сервісної держави; системний – при встановленні специфіки інноваційного лідерства в публічному управлінні як ключового компоненту розвитку суспільства в умовах глобальних трансформацій та вдосконаленні практичної складової професійного розвитку управлінців – інноваційних лідерів в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави; компаративного аналізу - при порівнянні індивідуальних потенцій інноваційних лідерів, мобілізованих і організованих в інтересах системи - публічного управління та бізнес-середовища; дескриптивної моделі – при описі якостей інноваційних лідерів в публічному управлінні; структурно-функціональний – при визначенні пріоритетів та

розробленні концептуальних підходів впровадження інноваційного лідерства в публічне управління.

Інформаційну базу дисертаційної роботи становлять законодавчі та нормативно-правові акти України та інших держав, офіційні дані Міністерства освіти України, Національного агентства з питань державної служби України, Державної служби статистики України, матеріали ООН, Організації економічного співробітництва та розвитку, Світового банку, Міжнародних агентств, наукові праці вітчизняних та закордонних вчених, матеріали періодичних видань, науково-аналітичні здобутки та практичні напрацювання автора.

З метою підтвердження істинності й новизни результатів дослідження застосовувалася їх наукова верифікація шляхом спостереження, емпіричної перевірки, апробації та експерименту з діючими в реальних умовах здійснення процесів державного управління моделями.

Дисертація написана грамотною українською мовою, стиль викладення матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі (точність, логічність, лаконічність, зрозумілість, зв'язаність, цілісність, завершеність).

3. Наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, та повнота опублікування результатів дисертації

Список публікацій здобувача за темою дисертації, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації:

1. Юзькова О.І. Інноваційне лідерство в державному управлінні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 12. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1159> (дата звернення 28.11.2020).

2. Yuzkova O.I. Peculiarities of innovation leadership development in public management. *Публічне урядування*. 2019. № 1(16). С. 250-259.

3. Юзькова О.І. Зарубіжний досвід інноваційного лідерства в державному управлінні: можливості адаптації в Україні. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 2(21). С. 119-127.

4. Юзькова О.І. Механізми інноваційного лідерства у впровадженні моделі сучасної сервісної держави. *Інтернаука*. 2019. № 11. URL: <http://doi.org/10.25313/2520-2057-2019-11-5115> (дата звернення 28.11.2020).

5. Yuzkova O.I. Innovation leadership as a form of professional evolution in public administration. *Публічне урядування*. 2019. № 4(19). С. 310-321.

6. Юзькова О.І. Особливості сервісно-орієнтованого підходу у формуванні інноваційного лідерства в державному управлінні в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 16. С. 101-106.

7. Юзькова О.І., Халецька А.А. Аналіз сучасного стану та тенденцій інноваційного лідерства в публічному управлінні. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2020. № 9. С. 915-940.

Статті у закордонних наукових виданнях

8. Yuzkova O.I. Innovation in public management in the V-4 countries. *Cross-border cooperation as a vector of development of small and medium enterprises of Ukraine with the V-4 countries*. 2017. Issue 2. P. 363-370.

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

9. Юзькова О.І. Сервісно-орієнтована модель публічного управління. *Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути: тези доп. I Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції*, Дніпро, 1-2 серпня 2019 р. Дніпро, 2019. С. 840-844.

10. Юзькова О.І. Удосконалення механізму державного управління інноваційного лідерства на засадах впровадження професійних програм. *Економічне зростання та конкурентоспроможність національного господарства: матеріали міжнар. наук.-практ. конференції*, Київ, 19-20 жовтня 2018 р. Київ: ТНУ імені В.І.Вернадського, 2018. С. 34-36.

11. Юзькова О.І. Розвиток інноваційного лідерства в системі державного управління. *Концептуальні засади менеджменту та фінансів в умовах глобальної нестабільності: збірник матеріалів VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції*, Ірпінь, 14 березня 2019 р. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. С. 488-490.

12. Дослідження комплексного механізму інноваційного лідерства в бізнесі та в органах державної влади. *Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку: матеріали III міжнар. наук.-практ. конференції*, Маріуполь, 9-10 жовтня 2019 р. Маріуполь; Кривий Ріг: Вид. Р.А.Козлов, 2019. С. 349-351.

13. Юзькова О.І. Побудова сервісно-орієнтованої організаційної культури в публічному управлінні. *Актуальні проблеми менеджменту, фінансів та публічного управління в сучасних глобалізаційних процесах: збірник матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції*, Ірпінь, 19 березня 2020 р. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. С. 473-475.

14. Юзькова О.І. Інноваційне лідерство в публічному управлінні як ключовий компонент розвитку суспільства в умовах світових техногенних катастроф. *Реформування процесів публічного управління в сфері освіти та науки України у глобалізаційному та інформаційному суспільстві: матеріали міжнар. наук.-практ. конференції*, Переяслав, 30 жовтня 2020 р. Переяслав: Університет Григорія Сковороди, 2020. С. 196-198.

Повнота опублікування результатів дисертації

Наукова публікація здобувача			
№	Назва	Видання	Підрозділи дисертації, що висвітлюються
Зарубіжні періодичні наукові видання			
1	Innovation in public management in the V-4 countries.	Cross-border cooperation as a vector of development of small and medium enterprises of Ukraine with the V-4 countries. 2017. Issue 2. P. 363-370.	П.1.1 П.1.3
Наукові фахові видання України			
2	Інноваційне лідерство в державному управлінні.	Державне управління: удосконалення та розвиток. 2017. № 12. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1159 (дата звернення 28.11.2020).	П.1.1 П.1.3
3	Peculiarities of innovation leadership development in public management.	Публічне урядування. 2019. № 1(16). С. 250-259.	П.2.2
4	Зарубіжний досвід інноваційного лідерства в державному управлінні: можливості адаптації в Україні.	Публічне управління та митне адміністрування. 2019. № 2(21). С. 119-127.	П.2.1
5	Механізми інноваційного лідерства у впровадженні моделі сучасної сервісної держави.	Інтернаука. 2019. № 11. URL: http://doi.org/10.25313/2520-2057-2019-11-5115 (дата звернення 28.11.2020).	П.1.2 П.2.3
6	Innovation leadership as a form of professional evolution in public administration.	Публічне урядування. 2019. № 4(19). С. 310-321.	П.3.1
7	Особливості сервісно-орієнтованого підходу у формуванні інноваційного лідерства в державному управлінні в Україні.	Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 16. С. 101-106.	П.2.3
8	Аналіз сучасного стану та тенденцій інноваційного лідерства в публічному управлінні.	Публічне управління та регіональний розвиток. 2020. № 9. С. 915-940.	П.3.2

Структура та обсяг дисертаційної роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Повний обсяг роботи складає 227 сторінок, з них 170 сторінок основного тексту. Робота містить 11 таблиць, 26 рисунків, 7 додатків. Список використаних джерел із 186 найменувань викладено на 20 сторінках.

4. Використання результатів роботи.

Отримані у ході дослідження наукові результати та пропозиції доведено до рівня конкретних практичних рекомендацій та програм щодо розвитку інноваційного лідерства на публічній службі та в управлінській діяльності на рівні місцевого самоврядування.

Наукові розробки щодо застосування концепції розвитку інноваційного лідерства в публічному управлінні, зокрема на державній службі та в органах місцевого самоврядування, знайшли застосування у створенні навчальної програми «Школа лідерів територіального розвитку» для посадових осіб органів місцевого самоврядування муніципалітету м. Маріуполя в 2018-2019 рр. (довідка № 12-62201-10 від 27.09.2019) та при підготовці публічних службовців (представників міністерств та державних колегіальних органів, представників органів місцевого самоврядування) в проекті «Кадровий резерв України» (довідка №0309/2019-1 від 03.09.2019).

Матеріали дисертації використовуються при розробці програм професійного розвитку публічних службовців, а саме представників органів державної влади, державних підприємств та установ, органів місцевого самоврядування та комунальних підприємств та установ на основі впровадження інноваційного лідерства в ГО «Люди дій» при підготовці представників органів державної влади в проекті «Кадровий резерв України» (довідка № 0309/2019-1 від 03.09.2019), в Донецькому державному університеті управління при викладанні навчальних дисциплін «Управління персоналом», «Державна служба», «Лідерство в адміністративній діяльності» для студентів спеціальностей 281 «Публічне управління та адміністрування» та 073 «Менеджмент» (освітньої програми «Адміністративний менеджмент») (довідка № 11-01/703 від 30.11.2020), у Львівському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України для курсу «Публічне врядування та публік менеджмент» (довідка № 48/09 від 07.10.2020), в Інституті управлінського консультування ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» для підготовки фахівців з публічного управління (довідка №3 від 05.10.2020).

ВИСНОВОК

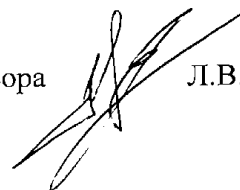
Ознайомившись із дисертацією Юзькової Олени Іванівни на тему «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави» та науковими публікаціями, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, а також взявши до уваги підсумки фахового семінару, вважаємо, що:

1. Дисертація Юзькової Олени Іванівни на тему «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави» є фундаментальним науковим дослідженням з актуальних питань, характеризується єдністю змісту, містить наукові результати, яким властива наукова новизна, теоретичне та практичне значення, а отже, свідчить про істотний особистий внесок здобувача у розвиток науки публічного управління.

2. Дисертація Юзькової Олени Іванівни на тему «Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави» може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування») у разовій спеціалізованій вченій раді.

Рецензент:

професор кафедри обліку і аудиту
Чорноморського національного
університету імені Петра Могили,
доктора наук з державного управління, професора

Л.В. Антонова

Рецензент:

завідувач кафедри менеджменту
Чорноморського національного
університету імені Петра Могили,
доктора наук з державного управління, доцент

О.Ю. Стоян